C/2025/6668

11.12.2025.

Objava zahtjeva za registraciju u skladu s člankom 15. stavkom 4. Uredbe (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća

(C/2025/6668)

Nakon ove objave tijela države članice ili treće zemlje ili fizička ili pravna osoba s legitimnim interesom koja ima poslovni nastan ili boravište u trećoj zemlji mogu Komisiji podnijeti prigovor u roku od tri mjeseca od datuma ove objave u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća ([1]).

JEDINSTVENI DOKUMENT

Oznake izvornosti i oznake zemljopisnog podrijetla poljoprivrednih proizvoda

„Sapin de Noël du Morvan”

EU br.: PGI-FR-03379 – 16.12.2024.

1. **Naziv(i)**

„Sapin de Noël du Morvan”

2. **Vrsta oznake zemljopisnog podrijetla**

ZOI ☐ ZOZP ☒

3. **Zemlja kojoj pripada definirano zemljopisno područje**

Francuska

4. **Opis poljoprivrednog proizvoda**

4.1. *Klasifikacija poljoprivrednog proizvoda u skladu s tarifnim brojem i oznakom kombinirane nomenklature kako je navedeno u članku 6. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1143*

06 – ŽIVO DRVEĆE I DRUGE BILJKE; LUKOVICE, KORIJENJE I SLIČNO; REZANO CVIJEĆE I UKRASNO LIŠĆE

0604 – Lišće, grane i ostali dijelovi bilja, bez cvjetova ili cvjetnih pupoljaka te trave, mahovine i lišaji, prikladni za bukete ili za ukras, svježi, osušeni, bojeni, bijeljeni, impregnirani ili drukčije pripremljeni

4.2. *Opis poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

„Sapin de Noël du Morvan” je ukrasno drvo, rezano ili u tegli, koje potrošači tradicionalno upotrebljavaju za ukrašavanje svojih domova tijekom božićnog razdoblja.

Drvo „Sapin de Noël du Morvan” na tržište se stavlja rezano ili u tegli. Potječe od sljedećih vrsta:

— *Abies nordmanniana* (kavkaska jela)

— *Abies procera* (sin. *nobilis*) (plemenita jela)

— *Picea abies* (obična smreka)

([1]) Uredba (EU) 2024/1143 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o oznakama zemljopisnog podrijetla za vino, jaka alkoholna pića i poljoprivredne proizvode, te zajamčeno tradicionalnim specijalitetima i neobveznim izrazima kvalitete za poljoprivredne proizvode, izmjeni uredaba (EU) br. 1308/2013, (EU) 2019/787 i (EU) 2019/1753 te stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1151/2012 (SL L, 2024/1143, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Drvo „Sapin de Noël du Morvan” ispunjava sljedeće estetske kriterije:

— uravnotežena i simetrična struktura,

— pravilno raspoređene i guste grane,

— iglice tamnozelene boje kod smreka i kavkaskih jela te plavozelene boje kod plemenitih jela,

— dojam svježine zahvaljujući kasnoj sječi ili vađenju iz tla.

Visina drveta je od 40 cm do 15 m za rezano božićno drvce i od 60 cm do 2 m za drvce u tegli.

Zabranjena su drva u blokovima zemlje, flokirana drva, drva tretirana umjetnim ledom ili snijegom te drva tretirana bojilom.

Definicija estetskih kriterija

Drvo „Sapin de Noël du Morvan” visine od 40 cm do 3 m ima sljedeća svojstva:

Kriteriji	Ciljna vrijednost
Boja	Ujednačena na cijelom drvetu
Oblik	Omjer širine i visine od 0,5 do 1
Gustoća	Vijenci grana i internodija moraju biti ravnomjerno raspoređeni cijelom visinom drveta te ih treba biti dovoljno kako bi se postigla zadovoljavajuća gustoća.
Deblo	Jedno deblo na sredini drveta
Provodnica	Ravna provodnica (gornji dio), koja može biti malo zakrivljena ili izobličena, pod uvjetom da nagib ne premašuje 20° u odnosu na vertikalu. Duljina tog dijela varira od duljine jednake duljini grana najvišeg vijenca do dvostruko te duljine.
Simetrija	Općenito simetričan raspored grana oko debla. Najmanje četiri grane jednake duljine u svakom vijencu, osim ako nekoliko srednjih grana ostavlja isti vizualni dojam.

Drva „Sapin de Noël du Morvan” viša od 3 metra, ali niža od 15 metara imaju sljedeća svojstva:

Kriteriji	Ciljna vrijednost
Boja	Ujednačena na cijelom drvetu
Oblik	Omjer širine i visine od 0,4 do 0,9
Gustoća	Vijenci grana i internodija moraju biti ravnomjerno raspoređeni cijelom visinom drveta te ih treba biti dovoljno kako bi se postigla zadovoljavajuća gustoća.
Deblo	Jedno deblo na sredini drveta
Simetrija	Općenito simetričan raspored grana oko debla.

Drvo „Sapin de Noël du Morvan” može imati jedno manje oštećenje i jedan manji nedostatak.

Klasifikacija oštećenja i nedostataka kao većih ili manjih utvrđena je u nastavku.

Za drva „Sapin de Noël du Morvan” visine od 40 cm do 3 m.

Kriteriji	Nedostatak/oštećenje	Veće/manje
Lišajevi i/ili mahovina na granama	Oštećenje	Manje
Nepravilno raspoređene iglice	Oštećenje	Manje
Nekoliko slomljenih ili mrtvih grana	Oštećenje	Veće
Tragovi algi ili manje oštećenje koje uzrokuju kukci ili životinje	Oštećenje	Manje
Kako bi se osigurala pravilna raspodjela grana i čvorova, internodiji ne smiju biti više nego dvostruko dulji od prirasta prethodne godine.	Nedostatak	Veći
Drvo neujednačene boje	Nedostatak	Manji
Omjer širine i visine od 1 do 1,33 ili od 0,3 do 0,5	Nedostatak	Manji
Više debala	Nedostatak	Veći
Nagib provodnice veći od 20° u odnosu na vertikalu	Nedostatak	Veći
Provodnica ne ispunjava zahtjev u pogledu duljine	Nedostatak	Manji
Drvo nije simetrično jer ima manje od četiri grane po vijencu, a nema dovoljno grana internodija za skrivanje tog nedostatka.	Nedostatak	Veći

Za drva „Sapin de Noël du Morvan” viša od 3 m, ali niža od 15 m.

Kriteriji	Nedostatak/oštećenje	Veće/manje
Drvo neujednačene boje	Nedostatak	Manji
Omjer širine i visine nije od 0,4 do 0,9	Nedostatak	Veći
Više debala	Nedostatak	Veći
Vijenci grana i internodija nisu ravnomjerno raspoređeni cijelom visinom drva te ih nema dovoljno da bi se postigla zadovoljavajuća gustoća.	Nedostatak	Veći
Opći izgled drveta nije simetričan i grane nisu pravilno raspoređene oko debla.	Nedostatak	Veći
Tijekom sječe i prijevoza slomljeno nekoliko grana	Oštećenje	Manje

4.3. *Odstupanja u pogledu podrijetla hrane za životinje (samo za proizvode životinjskog podrijetla označene zaštićenom oznakom izvornosti) i ograničenja u pogledu podrijetla sirovina (samo za prerađene proizvode označene zaštićenom oznakom zemljopisnog podrijetla)*

—

4.4. *Posebne faze proizvodnje koje se moraju odvijati na određenom zemljopisnom području*

Aktivnosti proizvodnje božićnih drvaca s predmetnim ZOZP-om (sadnja, uzgoj, označivanje, sječa ili vađenje iz tla) odvijaju se na zemljopisnom području tog ZOZP-a.

4.5. *Posebna pravila za pakiranje, rezanje, ribanje itd. poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Pakiranje se mora odvijati na tom zemljopisnom području kako bi se spriječilo oštećenje proizvoda prilikom otpreme i omogućilo stavljanje na tržište neoštećenog proizvoda. Naime, prilikom pakiranja grane se mogu rasporediti duž debla, čime se sprečava njihovo zaplitanje i oštećenje (lomovi, gubitak iglica) tijekom prijevoza.

4.6. *Posebna pravila za označivanje poljoprivrednog proizvoda na koji se odnosi registrirani naziv*

Drva „Sapin de Noël du Morvan” označavaju se etiketom na kojoj se navodi sljedeće:

— upućivanje na ZOZP „Sapin de Noël du Morvan”,

— podaci za kontakt tijela nadležnog za kvalitetu Excellence Végétale,

— naziv vrste koja se stavlja na tržište (uobičajeni i latinski naziv),

— podaci o proizvođaču,

— visina drveta.

5. **Sažeta definicija zemljopisnog područja**

Općine u sljedećim departmanima:

Côte-d'Or

Aisy-sous-Thil, Bard-le-Régulier, Blanot, Brazey-en-Morvan, Champeau-en-Morvan, Dompierre-en-Morvan, Juillenay, Lacour-d'Arcenay, Liernais, Ménessaire, Molphey, (La) Motte-Ternant, Montigny-Saint-Barthemy, Montlay-en-Auxois, Précy-sous-Thil, (La) Roche-en-Brenil, Rouvray, Saint-Andeux, Saint-Didier, Saint-Germain de Modéon, Saint-Martin-de-la-Mer, Saulieu, Savilly, Sincey-les-Rouvray, Thoisy-la-Berchère, Vianges, Vic-sous-Thil, Villargoix i Villiers-en-Morvan.

Nièvre

Alligny-en-Morvan, Arleuf, Avrée, Bazoches, Blismes, Brassy, Cervon, Chalaux, Château-Chinon (Campagne), Château-Chinon (Ville), Châtin, Chaumard, Chiddes, Corancy, Dommartin, Dun-les-Places, Dun-sur-Grandry, Empury, Fâchin, Fléty, Gâcogne, Gien-sur-Cure, Glux-en-Glenne, Gouloux, Larochemillay, Lavault-de-Frétoy, Lormes, Luzy, Marigny-l'Église, Mhère, Millay, Montigny-en-Morvan, Montreuillon, Montsauche-les-Settons, Moulins-Engilbert, Mouron-sur-Yonne, Moux-en-Morvan, Onlay, Ouroux-en-Morvan, Planchez, Poil, Pouques-Lormes, Préporché, Saint-Agnan, Saint-André-en-Morvan, Saint-Brisson, Saint-Hilaire-en-Morvan, Saint-Honoré-Les-Bains, Saint-Léger-de-Fougeret, Saint-Martin-du-Puy, Saint-Péreuse, Sémelay, Sermages, Vauclaix i Villapourçon.

Saône-et-Loire

Anost, Autun, Barnay, Brion, Broye, (La) Celle-en-Morvan, (La) Chapelle-Sous-Uchon, Charbonnat, Chissey en Morvan, (La) Comelle, Cussy en Morvan, Dettey, Étang-sur-Arroux, (La) Grande-Verrière, Laizy, Lucenay-l'Évêque, Mesvres, (La) Petite-Verrière, Roussillon-en-Morvan, Saint-Didier-sur-Arroux, Saint-Léger-sous-Beuvray, Saint-Nizier-sur-Arroux, Saint-Prix, Sommant, (La) Tagnière, Thil-sur-Arroux i Uchon.

Yonne

Avallon, Beauvilliers, Bussières, Chastellux-sur-Cure, Cussy-les-Forges, Domecy-sur-Cure, Island, Magny, Pontaubert, Quarré-les-Tombes, Saint-Brancher, Saint-Germain-des-Champs, Saint-Léger-Vauban i Sainte-Magnance.

6. **Povezanost sa zemljopisnim područjem**

Prirodni čimbenici

Povezanost drveta „Sapin de Noël du Morvan” sa zemljopisnim područjem temelji se na njegovoj posebnoj kvaliteti koja nastaje zbog uzgoja na tom području

Razgraničenje zemljopisnog područja drveta „Sapin de Noël du Morvan” temelji se na pedološkim, klimatskim i povijesnim kriterijima. To je područje granitni masiv Morvana, odnosno sjeverni rub Središnjeg masiva. Nadmorska visina regije postupno se povećava od sjevera prema jugu, a vrhunac od 901 metra doseže na Haut-Folinu, najvišoj točki Morvana. Prosječna nadmorska visina iznosi 600 metara.

Trenutačno tlo nastalo je formiranjem smeđih kiselih tala na granitnim pješčarama. Ta su tla siromašna u poljoprivrednom smislu i imaju sljedeća svojstva:

— ilovasto-glinasto-pješčana tekstura,

— kisela, pH: od 4 do 5,

— znatni kemijski nedostaci fosforne kiseline i kationa,

— velik kapacitet izmjene na površini od 20 mg/100 g, koji se naglo smanjuje kako se dubina povećava te pada na svega nekoliko miliekvivalenata na razini pijeska,

— zaliha vode veća od 1 mm vode po centimetru tla.

Na Morvanu su „zime duge i oštre, proljeća počinju kasno, a ljeta su vruća, ali kratka" (Sirugue (2008.), *Le Morvan, inventaire cartographique des paysages et du patrimoine naturel* (Morvan, kartiranje krajobraza i prirodne baštine)). To znatno varira između godina. Oborine su obilne, temperature umjerene te je čest rizik od mraza.

Padaline na Morvanu mogu se udvostručiti iz godine u godinu. Budući da je Morvan prvo povišeno područje koje može zaustaviti oblake koji dolaze iz smjera atlantske obale, dobiva prosječno 1 000 mm padalina godišnje, raspoređenih tijekom 200 dana.

Količina padalina povećava se s nadmorskom visinom: s prosječnih 800 mm godišnje na nadmorskoj visini od 300 do 400 metara na više od 1 600 mm godišnje na nadmorskoj visini većoj od 900 metara. Njihova raspodjela po godišnjim dobima također je specifična, sa sušim razdobljem od ožujka do listopada i vlažnijim razdobljem od studenog do veljače.

Prosječne su temperature blage zbog utjecaja mora. Raspon im je od –2 °C do 4 °C zimi te od 10 °C do 25 °C ljeti. Međutim, prosječne vrijednosti ne izražavaju velike dnevne raspone, koji ponekad mogu biti veći od 20 °C. Mraz je ponekad intenzivan i vrlo je česta pojava, s prosječno 100 dana mraza godišnje. Na dnu doline u kolovozu nije neobično da temperature padnu ispod ništice.

Ljudski čimbenici

Koncept „božićnog drvca" dolazi iz protestantske kulture, posebno u Njemačkoj i Skandinaviji, gdje je bilo česta pojava već u 16. stoljeću. U Francuskoj je ta tradicija nastala nakon Drugog svjetskog rata i njemačke okupacije, posebno u Parizu. Zahvaljujući bliskim trgovinskim vezama s glavnim gradom riječnim putem, stanovnici Morvana iskoristili su novonastalu potražnju za drvećem u inače teškom razdoblju za poljoprivredu. Na pariško tržište slali su smreke dobivene krčenjem šuma.

Potražnja se brzo povećala, a stabla dobivena krčenjem šuma više nisu bila dovoljna da zadovolje te potrebe. Uzgoj božićnog drvca kakvo danas poznajemo započeo je u to doba i brzo se razvio. Sve više vlasnika šumskih parcela iskoristilo je tu priliku za dodatan izvor prihoda ili kao svoju glavnu djelatnost. Poljoprivrednici na Morvanu diversificirali su svoju djelatnost i počeli proizvoditi božićna drvca na najteže obradivim poljoprivrednim parcelama, koje su bile prikladne za takav uzgoj.

Negdje je trebalo proći i pet generacija proizvođača da se tehnike uzgoja poboljšaju. Stečeno znanje i iskustvo postupno se širilo i prenosilo. Sve faze proizvodnje božićnih drvaca, počevši od sadnje, odvijaju se na Morvanu. Neki rasadnici specijalizirali su se i za proizvodnju mladih biljaka, iako proizvođači na tom području još uvijek ne mogu biti potpuno autonomni. Uspostavljen je čitav sektor, a mnoga poduzeća osnovana su za obavljanje djelatnosti povezanih s proizvodnjom božićnih drvaca, npr. proizvođači drvenih stalaka, dobavljači materijala i strojeva.

Posebnosti proizvoda

Drvo „Sapin de Noël du Morvan" ima sljedeća svojstva:

— uravnotežena i simetrična struktura s jednim ravnim deblom,

— pravilno raspoređene i guste grane s ravnom i proporcionalnom provodnicom,

— ujednačena boja na cijelom drvetu: tamnozelena kod smreka i kavkaskih jela te plavozelena kod plemenitih jela,

— dojam svježine i zadržavanje iglica nakon sječe.

Uzročna povezanost

Zbog njegova zemljopisnog položaja, tlo i klima gorja Morvana idealni su za uzgoj tog drveća. Na tom granitnom masivu u Burgundiji proizvođači već gotovo čitavo stoljeće uzgajaju božićna drvca. Njihovo znanje i iskustvo, u kombinaciji sa zemljopisnom konfiguracijom, omogućuju proizvodnju kvalitetnog drveća. Znanje i iskustvo proizvođača odražavaju se u postupcima rezidbe tijekom cijelog životnog vijeka drveća: uklanjanje dvostrukih provodnica, prorjeđivanje pri dnu, povećanje gustoće bočnom rezidbom drveća ili čak orezivanje pupova. Proizvođač zatim stručnim okom odabire drveće koje označava za sječu.

Uvođenje ekološki prihvatljivih praksi također je važan element za proizvođače zbog toga što je Morvan regionalni park prirode. Kako bi se očuvao ekosustav Morvana, a pogotovo tla, zabranjeno je stavljanje na tržište drveća u blokovima zemlje. Time se sprečava uklanjanje i osiromašenje tla Morvana. Za uzgoj drvaca u teglama koristi se kompost. Osim toga, to zemljopisno okruženje pogoduje proizvodnji izrazito velikog drveća. Proizvođači su stekli znatno znanje o gospodarenju stablima, što je rezultiralo uspostavom parcela za proizvodnju vrlo velikog drveća. Tijekom godina u okviru postupaka sječe proizvođači odabiru drveće koje će pustiti da naraste vrlo veliko.

Drveće raste umjerenom brzinom zbog relativno siromašnih tala. Uzgojeno drveće je ujednačeno, s blisko raspoređenim vijencima. Gustoća drveća može se povećati odgovarajućim tehnikama rezidbe. Kvaliteta drva „Sapin de Noël du Morvan" posebno je rezultat njegove otpornosti.

Otpornost na mraz mehanizam je prilagodbe koji se razvija kad dani postanu kraći i jesenske temperature padnu – ispod 5 °C. Taj se proces pojačava kad temperature padnu malo ispod ništice. Surovi klimatski uvjeti tipični za Morvan uvelike pogoduju toj pojavi.

U tim uvjetima drveće puno ranije ulazi u fazu mirovanja – prije sječe. Mirovanje posebno pozitivno utječe na zadržavanje iglica i postojanost boje. Svježina drveća postiže se i kasnom sječom ili vađenjem iz tla.

Danas je Morvan najveća proizvodna regija u Francuskoj s 1 500 hektara nasada. Oko 100 proizvođača, koji su udruživanjem resursa izgradili zavidno znanje i postigli jedinstvenu sinergiju, godišnje proizvede oko 1,2 milijuna božićnih drvaca.

S gospodarskog stajališta, ta je djelatnost ključna za to ruralno područje u nepovoljnom položaju. Izložba drveća Sapin Expo održava se svake četiri godine u lipnju u Saulieuu. Danas je to okupljanje koje ne propušta nijedan stručnjak iz sektora božićnih drvca, iz Morvana i šire.

Drvo „Sapin de Noël du Morvan" postalo je snažan simbol regije. Drva „Sapin de Noël du Morvan" krase najprestižnije lokacije u Parizu, kao što su Senat i Pariška opera. Francusko udruženje proizvođača prirodnih božićnih drvca (AFSNN) već godinama za ukrašavanje glavnog dvorišta Elizejske palače daruje kavkasku jelu, kao ponosnog ambasadora Morvana.

Upućivanje na objavu specifikacije oznake zemljopisnog podrijetla:

https://extranet.inao.gouv.fr/fichier/CDCSapinNoelMorvan-250702.pdf